

Lausunto kansallisen vesihuoltouudistuksen visiosta ja sen toimeenpano-ohjelman luonnoksesta

33/00.04.00/2021

Kunnanhallitus 25.01.2021 § 20

Valmistelija: kunnaninsinööri

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 16.1.2020 hankkeen kansallisen vesihuoltouudistuksen toteuttamiseksi. Hankkeen tavoitteena on varmistaa kaikille vesihuoltolaitosten asiakkaille turvallinen ja toimintavarma vesihuolto. Samanaikaisesti tavoitteena on edistää mm. toimialan energiatehokkuutta, uuden teknologian käyttöönottoa ja toimialan digitalisoitumista sekä pitkäjänteistä tietopohjaista toiminnan suunnittelua. Hanke tuo yhteen alan toimijat eri hallinnonaloilta ja eri päätöksenteon tasoilta.

Hankkeen visioryhmä on valmistellut vesihuoltouudistuksen vision ja sitä tukevan toimeenpano-ohjelman luonnoksen uudistuksen toteuttamiseksi. Ohjelmaluonnoksessa on etsitty keinoja vesihuollon toimintavarmuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä toimialan uudistamiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää kunnan lausuntoa oheismateriaalina olevasta ohjelmaluonnoksesta 8.2.2021 mennessä.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus antaa ohjelmaluonnoksesta seuraavan lausunnon:
Sonkajärven kunta pitää tärkeänä, että kansallisella vesihuoltouudistuksella tavoitellaan ratkaisuja Suomen vesihuollon uudistamisen ja toimintaympäristön muutosten ennakointiin.

Vesihuoltolaitosten toiminnan ja taloudellisen tilanteen vahvistamiseksi esitettyjen ratkaisujen osalta alueellisen yhteistyön edistäminen on koko vesihuoltouudistuksen keskeisimpiä tavoitteita ja siihen tulisi yleisesti saada käyttöön valmiita toimintamalleja (alueellinen yhteistyö, laitosten yhteenliittymät, alueelliset vesihuoltoyhtiöt) jo nykyisellään toimiviksi todetuista ratkaisuista.

Sonkajärven kunta puoltaa kuntakohtaisen vesihuollon kehittämissuunnitelman laatimisveloitteen palauttamista vesihuoltolakiin. Sonkajärven kunta toteaa, että vesihuollon kehittämissuunnitelman laatimisen ja hyväksymisen yhteyteen tulee velvoittaa erillispäätöksenä vesihuoltolaitoksien toiminta-alueiden päivittämiset. Laitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla vesihuollon verkostopalvelut ovat tarpeellisia toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Tulevaisuudessa voidaan joutua väestökadon myötä myös supistamaan toiminta-alueita tai miettimään muita keinoja ko. alueen liittyneiden kiinteistöjen vesihuoltopalvelujen turvaamiseksi.

Vesihuoltolaitoksen, varsinkin vesiosuuskuntien, osalta on suositeltavaa kehittää vesi-isännöitsijä -toimintamallia. Yksityistiestön toiminta-alueella tie-isännöinti on osoittautunut hyväksi toimintamalliksi tiekuntien käyttöön.

Vesihuoltolaitosten yhteiskäyttömahdollisuus digitalisaatiolla todennäköisesti tehostaisi paikkatiedon käyttöä ja verkoston käyttövarmuuden parantamista. Digitalisaation yhteiskäyttöohjelmia ja -alustoja tulisi yhteiskunnan merkittävällä investointituella pilotoida rohkeasti.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
